

СТАНОВИЩЕ

от д-р Христо Йорданов Паунов –
доцент в Юридическия факултет на
Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

за материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6 Право
(Конституционно право)

В конкурса за „доцент“, за нуждите на Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, обявен в Държавен вестник, бр. 65 от 28.07.2023 г., като единствен кандидат участва Пламена Димитрова Пенова.

1. Общо описание на процедурата

Със заповед № РД-38-485/08.08.2023 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Конституционно право), обявен за нуждите на Юридическия факултет.

За участие в обявения конкурс документи е подал единствен кандидат: Пламена Димитрова Пенова от Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Представеният от гл. ас. д-р Пламена Димитрова Пенова комплект материали е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. На своето първо заседание, проведено се на 10.10.2023 г., научното жури реши, че гл. ас. д-р Пламена Димитрова Пенова покрива минималните изисквани точки по групи показатели, уредени в ППЗРАСРБ и въз основа на това се допуска до участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6 Право (Конституционно право).

2. Кратки данни за кандидата

Пламена Димитрова Пенова е родена на 24.06.1981 г. Средното си образование е завършила в Гимназия с преподаване на немски език „Гьоте“, гр. Бургас. Висше образование със специалност „Право“ е завършила в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Пламена Пенова е била докторант по Конституционно право към Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент охридски“. Придобил е ОНС „доктор по право“ през 2013 г. В момента е главен асистент в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ и в Академията на МВР. Вписана е като адвокат в Адвокатска колегия - Бургас.

Видно от представената биография, преподавателската и научната дейност на гл. ас. д-р Пламена Пенова са в областта на Конституционното право. Тя има обществена активност, свързана с професионалната и насоченост и научно-преподавателската и дейност. Кандидатът има богат опит в преподавателската дейност, което е предпоставка и гаранция за доброто качество на практическите и теоретичните занятия със студентите.

Гл. ас. д-р Пламена Пенова е утвърден академичен преподавател. През годините, в които работи в Юридическия факултет на СУ, тя е подготвяла много млади юристи, въвеждайки ги в тънкостите на юридическата материя, което представлява принос в правната сфера и нейните добри традиции.

2. Обща характеристика на хабилитационния труд на кандидата

Хабилитационният труд, който гл. ас. д-р Пламена Пенова е представила за участие в конкурса, е със заглавие „Министерският съвет в българския парламентарен модел“ (Бургас, изд. „Балтика - 2002“, 2023 г., ISBN 978-619-7353-73-0). По своя обем, тематика и с оглед наличието на научен редактор (доц. д-р Капка Георгиева - Атанасова), трудът съответства на формалните изисквания към научния жанр „монография“, уредени в § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ.

Представеният монографичен труд е в обем от 556 страници и се състои от въведение, четири глави, заключение и библиография. Книгата разглежда Министерския съвет и неговото функциониране в българския парламентарен модел, възприет с Конституцията на Република България от 1991 г.

Авторът във въведението акцентира върху многоаспектния характер на правителството, върху необходимостта от изследване освен на теоретичните, но и на практическите измерения на правителствената дейност, и върху необходимостта от изследване на взаимодействието на Министерския съвет с институциите на публичната власт в парламентарния модел на Република България.

Глава първа на монографията е посветена на конституционния модел на републиканското парламентарно управление в България. Авторът разглежда теоретичните основи на формите на държавно управление, на техните основни разновидности, на понятието „парламентарно управление“. Заслужава внимание анализът на конституционноправната уредба, свързана с взаимодействието на Министерския съвет с парламента, с държавния глава, с органите на съдебната власт и Конституционния съд. Посочва се динамичният характер на отношенията между институциите на публичната власт и ролята на Министерския съвет в тези отношения.

„Конституционно положение на правителството“ наименованието на втората глава на монографията. В нея се изследва понятието за правителство, разглеждат се особеностите при използване на терминологията, свързана с правителството и с изпълнителната власт в контекста на изследваната тематика. Представен е подробен анализ на процедурата по съставяне на Министерския съвет в България и на нейните особености в действащия парламентарен модел. Разглеждат се отделните видове правителства и се анализират техните особености. Авторът разглежда срока на пълномощията, структурата и състава на правителството. Специално внимание е обърнато и на конституционноправния статус на членовете на Министерския съвет.

Глава трета от монографията насочва вниманието към функциите и правомощията на Министерския съвет. Тук се съдържа и подробен анализ на юридическите актове на правителството - техните видове, характеристики и особености. Отделено е внимание на процедурните аспекти от организацията и дейността на Министерския съвет. Разглеждани са процедурите, съгласно които функционира кабинета като колегиален орган и начините, по които той взема решения и приема своите актове. В тази част на изложението има подробен анализ на проблематиката в правната уредба, като се предлагат и съответни решения.

Глава четвърта е с наименование „Отговорност на правителството“. В нея авторът разглежда традиционният за парламентарното управление институт на парламентарния контрол и неговите разновидности, установени в правната система на Република България. Отделено е специално внимание и на политическата отговорност на Министерския съвет. В изложението се представя анализ и на индивидуалната отговорност - политическа и юридическа, на всеки министър.

В заключението на монографията авторът представя най-важните изводи от съдържащия се в изследването анализ на функционирането на правителството в българския парламентарен модел.

Правя извода, че представената монография е съобразена с предназначението си очертае ролята Министерския съвет в българския парламентарен модел – в този смисъл хабилитационният труд на гл. ас. д-р Пламена Пенова съдържа редица научни постижения. Разработките на отделните глави се характеризират с многостранност, задълбочени изложения и анализи и научна добросъвестност.

Пълнотата и широката рамка, в която проблемите са изследвани, представлява принос в Конституционното право и благоприятна познавателна среда за студентите.

Съдържащите се в труда изводи, направени от автора, представляват принос в науката с голяма степен на познавателност. Хабилитационният труд се отличава с добър правен език; написан е стегнато и с ерудиция; съдържанието на отделните глави свидетелства за задълбочени знания, за научно и правно мислене, за способност на автора да анализира изследвания предмет и да синтезира изводи и препоръки с вникване и анализ на научните проблеми. Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Пламена Пенова представлява научно изследване на фундаментен за Конституционното право въпрос; изследването е на широка основа, направено е с вещина и ерудиция.

4. Други публикации на кандидата във връзка с конкурса

Освен с хабилитационния труд „Министерският съвет в българския парламентарен модел“ (Бургас, изд. „Балтика - 2002“, 2023 г., ISBN 978-619-7353-73-0), гл. ас. д-р Пламена Пенова участва в конкурса и с 9 публикации – 5 статии и 4 студии. Те са поместени в периодични правни списания и сборници, а именно: **„Нормативните актове на Министерския съвет. Същност и особености“** - В: Конституционни изследвания 2018 г. Актуални тенден-

ции в демократичния конституционализъм. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2021, 135 - 149, ISBN 978-954-07-5183-2; **„Конституционни принципи и тяхното отражение в местното самоуправление в България“**, в сборник „Приложение на конституционните принципи в публичното и частното право“ от юбилейна международна научна конференция, по случай 25 години Юридически факултет на ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" и 25 години от приемане на Конституцията на Р България, 6-7 окт. 2016., Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий", В. Търново, 2017, 165-174, ISBN:978-619-208-118-8; **„Конституционноправни аспекти на парламентарния имунитет“** - В: Конституционни изследвания 2014-2015. 25 години демократична трансформация в Република България, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2017, 432-451, ISBN 978 - 954 - 07-4298-4; **„Относно избора на кметове в българския модел на местно самоуправление“** - В: Конституционни изследвания 2014-2015. 25 години демократична трансформация в Република България. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2017, 157-175, ISBN 978 - 954 - 07-4298-4; **„Местното самоуправление при действието на Търновската конституция“** - В: 135 години от приемането на Търновската конституция, Сборник от научна конференция, посветена на 135-ата годишнина на Търновската конституция, Сиби, 2014, 299-311, ISBN:978-954-730-891-6; **„Имунитет на политическите представители - сравнителни аспекти и съвременни тенденции“** - В: Конституционни изследвания 2017. "Постдемократичният" конституционализъм, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", С., 2021, 135-161, ISBN 978-954-07-5179-5; **„Имунитетът в действащото конституционно право на Република България - видове и правна уредба“** - В: Конституционни изследвания 2016 г. 70 години република, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2018, 126-162, ISBN 978-954-07-4556-5; **„Конституционни гаранции на правото на местно самоуправление“** - В: Конституционни изследвания 2012-2013 г. Конституционноправна защита на основните права и свободи, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", С., 2014, 341-366, ISBN 978-954-07-3786-7; **„Прекратяване на мандата на Народното събрание“**, под печат, Юридическо списание на Нов Български университет, ISSN 1314-5797.

В публикациите на гл. ас. д-р Пламена Пенова се разработват въпроси и правни конструкции по основни теми на Конституционното право. Като обща характеристика на публикациите на д-р Пенова, предоставени за участие в конкурса, отбелязвам че разработваните теми са значими за същността на държавата и правото. Изследвани са задълбочено, многостранно, с познаване освен традициите на теорията, а също и практиката на други страни,

с характерната за автора научна прецизност и изчерпателност. Разпространяват знания и култура.

Тук трябва да се отбележи и още един положителен факт, свързан с публикациите на гл. ас. д-р Пламена Пенова – цитирана е от редица автори в множество издания – това още веднъж показва значимостта на научната продукция на кандидата.

5. Бележки и препоръки

В хабилизационния труд са посочени значително количество исторически факти, свързани с излаганите в някои от главите въпроси, които в определени части от труда биха могли да бъдат леко редуцирани, предвид факта, че изследването е насочено към Министерския съвет и неговото функциониране в българския парламентарен модел, възприет с Конституцията на Република България от 1991 г.

Относно изводите, направени в монографията, може да се посочи, че някои от тях са добре аргументирани, но при други би могла да се добави и повече правна аргументация.

Една бележка от техническо естество - някои от бележките под линия не са оформени според стандартите за библиографско цитиране.

Посочените бележки и препоръки не могат да променят извода, че кандидатът гл. ас. д-р Пламена Пенова притежава достатъчни научни и преподавателски качества за придобиване на академичната длъжност „доцент“.

6. Заключение

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Пламена Димитрова Пенова отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски. Кандидатът в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. В работите на кандидата има научни и приложни приноси, които са получили признание, като представителна част от тях са публикувани в списания, научни сборници и самостоятелни издания. Теоретичните разработки на д-р Пенова имат приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Пламена Пенова е несъмнена.

Постигнатите от нея резултати в учебната и научно-изследователската дейност, съответстват на специфичните изисквания на Юридическия факултет, приети във връзка с Правилника на СУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет за избор на гл. ас. д-р Пламена Димитрова Пенова на академичната длъжност „доцент“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.6 Право (Конституционно право).

Изготвил становището:

(доц. д-р Христо Паунов)

03.11.2023 г.

гр. Пловдив